

Enevold de Falsen

De snorrige Fættre

eller

Testamentet

Comedie i to Acter

bokselskap.no
Oslo 2020

bokselskap.no, Oslo 2020

Enevold de Falsen: *De snorrige Fættere*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1778 (København). Digitaliseringen er basert på transkripsjon av originalen.

ISBN: 978-82-8319-552-1 (digital, bokselskap.no),

978-82-8319-553-8 (epub), 978-82-8319-554-5 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Rire -- c'est ma devise.

Personerne

Frue Dormin, *Enke*.

Lise, *hendes Kammerpige*.

Leander

von Spradenfeldt,

Meerskum, *Caper-Capitain, Fætttere og Friere til Frue Dormin*.

Hr. Orgon, *Herremand fra Jylland*.

Jens, *Leanders Tiener*.

Scenen er i København.

Første Act

Første Scene

Lise. Jens. (De komme ind hver fra sin Side – Lise har et Brev i Haanden.)

Lise.

Det er dog vel, man eengang kan faae Monsieur Jens i Tale; jeg har før i Dag alt været hos Jeres, men var ikke saa lykkelig at træffe ham.

[4] Jens.

Er det for at bringe mig mit Morgenkys, at du i Dag er saa bandsat tidlig paa Færde? Men veed du, hvoraf det kommer, at du ikke kunde træffe mig derinde?

Lise.

Hvoraf da?

Jens.

Fordi jeg var der ikke – jeg har maattet rende som en Jagthund siden i Morges tidlig Klokken ni.

Lise.

Hvorned har du da saa travelt?

Jens.

Kan du spørge herom? – I Dag – Bryllupsdagen – og to Brylluper endogsaa! saadant kan nok fine Arbeide – og er det ikke mig, som alleting hviler paa? – jeg maae have alting i Hovedet, og endeel i Benene – jeg har rendt efter hvide Handsker, efter Skolen, Skoemageren, Skræderen, Præsten – bestilt Brudeskammel, Vielse, Vægtene og Bedemand – Uf – Sveden drypper af mig, naar jeg kun tænker paa, hvilket Arbeide det er, at givte sig – og dette er endda kun en Begyndelse – men mærk min Betænksomhed midt under Forretningernes Mængde – for at vi ikke skulle komme i Forlegenhed, og for at faae alleting afgjort paa eengang – har jeg ^[5]bestilt to Præster – altsaa, medens Herskabet, bruger

Sognepræsten, kan Kapellanen saa lumskelig smedde den ganske forliebte Jens til hans Siæls Beherskerinde.

(vil omfavne Lise.)

Lise.

Saa sagte, Msr. Jens, om han saa behager – Brylluppet er ikke forbi endnu – see her *(viser Brevet.)* er noget af en ganske anden Dose – det er Skade, at han skal have umaget sig selv og saa mange andre smukke Folk forgieves. –

Jens.

Du kan selv være Dose – hvad vil du sige med al den Sludder – er nu Fanden løs igien?

Lise.

Nei – ikke Fanden, men din latterlige Herres sædvanlige Optøier – jeg bringer jer her jeres Afskeed i ubunden Stiil.

Jens.

Havde det endda været paa Vers – men primer du – hvad er det for Fluer? Vidste din Frue da ikke før, at min Herre var en Nar – jeg synes hun har havt lang Tid nok til at lære at kiende sin Hr. Fætter – og nu, da alting var afgjort –

Lise.

Tust nu – saa meget uanstændigere er din Herres Opførsel, ikke at vogte sig i de sidste Øieblik.

[6] Jens.

Hvordan – du er og imod ham – men hvad har han da gjort?

Lise.

Ikke andet, end at lee min Frue ud i offentlig Selskab i Gaar, fordi hun sagde noget, jeg veed ikke hvad, som ikke havde den Lykke at staae den kloge Herre an.

Jens.

Ikke andet end det – en anden Gang er jeg vis paa han græder hende ind. Men er da det noget at bryde for – skulde jeg tage ham ilde op alle de Gange han leer ad mig, var jeg for længst af hans Tieneste – dog, Sagen er vel ikke saa farlig –

Lise.

Det lader dog til, som det aldrig har været min Frues Alvor saa meget som i Dag, at give din Herre Afskeed – hun er meget opirret –

Jens.

Desto bedre, saa meget før gaaer det over igien – ha, Fruentimmer-Vrede, den skulde vel kunde være bestandig – gaae, min Snut – inden Aften skal de igien være saa gode Venner, at begge vore Præster skal være kommen forgieves.

Lise.

Naa, naa, Msr. Jens – vær kun ikke saa vis i sin Sag –

Jens.

Hvordan for Pokker – ikke saa vis – og er det da ikke vor egen Sag, det gielder om – faaer ikke min Herre din Frue, gaaer jo og du glip af mig –

Lise.

En stor Skade – som jeg ikke kunde faae en Mand uden dig –

Jens.

Ikke saadan en Mand – de Jenser voxe ikke paa Træer – men jeg vil nu bringe min lattermilde Herre dette Brev – han venter sig neppe den Frokost – inden to Timer er han paa Knæe for din Frue, og alting godt igien. Stræb du og paa din Side med din Frue – Lev vel saa længe, du Perle blant Kammerpigerne!

Lise.

Farvel, Hr. Spaamand – dog skal der Lykke til, om den Spaadom indtræffer – Der kommer min Frue; hvor hun seer mørk du – jeg gjør hende i Dag vel neppe noget tilpas.

Anden Scene

[8] *Frue Dormin. Lise.*

Frue Dormin.

Nu, Mamsel! er mit Ærende forrettet?

Lise.

Oh – længe siden, Frue!

Frue Dormin.

Da kunde hun vel bragt mig Svar. Det er forunderligt, hun aldrig kan lære det.

Lise.

De befalte mig blot at levere Brevet – det har jeg gjort, og jeg har ingen Svar at bringe.

Frue Dormin.

Ja, Undskyldninger fattes hun aldrig – hvordan hun har sat mit Haar i Dag – den Bukkel vil jo falde ned – sæt den fast – stik mig dog ikke i Hovedet – hvem leverede hun Brevet?

Lise.

Til Jens.

Frue Dormin.

Jeg befalede jo, hun skulde levere Leander det selv.

Lise.

Jeg beder om Forladelse; det hørde jeg ikke.

[9] **Frue Dormin.**

Nei – for hun hører aldrig – tag mig en Stoel – hent mig en Bog – Nei lad være – min Vifte vil jeg have

–

Lise, *(i det hun henter den.)*

Jeg tænkte det nok – men, det er godt Tegn.

Frue Dormin.

Hvad fortalte hun?

Lise.

Jeg – ikke et Ord, Frue!

Frue Dormin.

Det er dog vel, at jeg er bleven skilt ved denne latterlige Hr. Leander – jeg var paa Veien at gjøre et Skridt, som kunde fortrødt mig min Livstid – jeg er ret glad over, at jeg har brudt med ham.

Lise.

Saa det nu for Alvor er ude med ham – uden Redning?

Frue Dormin.

Hvad kalder hun for Alvor – meener hun det er for Spøg, jeg skrev ham til, og forbød ham at komme for mine Øine?

Lise.

Jeg tvivler ikke paa, det jo var Deres Alvor, Frue! den Gang, De skrev det.

[110] Frue Dormin.

Og det skal saamen fremdeeles blive det, Mamsel!

Lise.

Men dog, om det maae være mig tilladt – at bryde for saa smaa Ting – nu det var saa nær, at Deres Bryllup til i Dag var berammet.

Frue Dormin.

Hvad – smaa Ting – at lee en Kone af min Stand ud i offentlig Selskab – just nu det var saa nær – Ah – jeg kunde døe af Harme – er det af de Ting, som forlades.

Lise.

Men Fruen vidste jo før, at det altid var hans Feil, at lee og græde; begge Deelee i Utide, hvorfor bestemte De Dem da til at ægte ham – og har De eengang besluttet det, hvor kan da en Feil, som forud var Dem bekiendt, saa ganske forandre en Beslutning, der dog vist koster Deres Hierte en Hoben at tilbagekalde.

Frue Dormin.

Hendes Raisonnements fortiente at trykkes, Jomfrue Lise! saa smukke ere de – men jeg vil intet meere høre herom – Leander er en Nar –

Lise.

Det tilstaaer jeg – men ere deres andre Cousins, som og frie til Dem, bedre? Denne lille Hr. Spradenfeldt, som idelig taler om sine Reiser, [iii] om de Fortienester, han ikke har; som fløiter, dandser, og aldrig frembringer noget klogt Ord, uden hvert Skudaar – eller Caper-Capitain Meerskum, som vel har Fortienester, men opblæst af den Lykke, at være kommen i Kongelig Søe-Tieneste, taler idelig om Touge, Vimpler etc. og øvrigt Søemandssprog, som om han stedse var til Søes; som lugter af Tobak og Tiære, og desuden gjerne for at vise et indbildt Galanterie (en Levning fra Coffardie-Farten); er fornøiet med en Ruus – var Deⁱⁱⁱ bedre faren med nogen af dem?

Frue Dormin.

Nei, det var jeg ikke – men saa kan jeg jo lade være at givte mig –

Lise.

Ja – den Tilflugt har enhver – men den er haard for en ung Enke paa Deres Alder – og overalt saa har Deres Sal. Mand, Herren af Dormin, efterladt Dem sit Jordegods i en Tilstand, som jo gjør Dem det uundgaaelig fornødent at givte Dem med en velhavende Mand, om De skal sættes istand til at figurere i Verden, efter Deres Stand og Attraae.

Frue Dormin.

Det er sandt; men skal jeg derfor ægte en urimelig Person – kan jeg ikke finde en bedre?

[12] **Lise.**

Men endnu har ingen meldet sig – og – forlad mig, at jeg siger mine Tanker – jo længere Fruen bier, jo ældre bliver De, og jo meere aftage Liebhaberne; Leander er jo, paa den Feil nær, desuden en Mand af Fortieneste, og De kan ikke nægte at elske ham, uagtet denne Feil – endog nu.

Fruer Dormin.

Ah, Lise – du har Ret, det føler jeg – men den Feil, den gjør ham latterlig i den heele Verdens Øine – skulde jeg deele denne Skiebne med ham – nei, jeg kan ikke overtale mig til at give ham min Haand – desuden, om min Oncle i Jylland dør, kan jeg dog efter ham vente mig saa meget, at jeg kan betale det meeste af den Gield, der hæfter paa mit Gods, og saa kan jeg leve ret godt –

Lise.

Og Enke Deres Livstid – Ah, Fruer! De veed ikke, hvad De siger, og Deres Hierte er ikke eenig med Deres Mund – Deres Oncle kan jo og endnu leve længe, siden alle de Sygdomme, han har gaaet igiennem, ikke have udrettet andet, end at gjøre ham Skade paa Hørelsen. Han har jo og stedse af sine Søsterbørn havt meest Godhed for Leander; hvem veed, om han ikke faaer den første Plads i Testamentet, saa er og det Haab ude.

[13] **Fruer Dormin.**

Du dræber mig med lutter Grunde, som dog ikke bevæge mig til at ægte Leander.

Lise, *(som hører en Støi i Gangen.)*

Der er Deres Cousin, Spradenfeldt – *(tilside.)* Maaskee hans Besøgelse gjør Leander større Tieneste, end min heele Præken.

Fruer Dormin, *(vranter.)*

Han kunde aldrig komme ubeleiligere, og det er umueligt, at lade sig nægte hiemme for ham, for han render lige ind.

Tredie Scene

von Spradenfeldt. De Forrige.

von Spradenfeldt.

Pardon ma belle Cousine, at jeg kommer ind uden at lade mig melde. Denne Frihed har jeg vænnet mig til paa mine Reiser – palfambleu – jeg lod mig aldrig annonceret noget Sted – jeg gik ind overalt, som *Ami de la Maison* – Mad. la Marquise af Estielles og Mad. la Comtesse de Boispre i Paris vare ogsaa vantedeertil, at naar en Dør gik op, raabte de strax, *ah voila Mr. de Spradenfeldt* – god Dag, Lisette –

[14] **Lise.**

Jeg troede ikke jeg var blevet mærket for lutter Marquiser og Comtesser –

Spradenfeldt.

Mal peste – De er jo saa mørk i Dag, Cousine – hvad fattes Dem – Lise, hvad har Du gjort ved Fruen – hvilken en Mine – ret et Enke-Ansigt – paa min Ære, *un Visage à la Carème* – forlad mig – men er det et Ansigt for Deres Alder – Ah! opklar dog dette Ansigt, lad en Smiil tegne sig paa Deres Purpur-Mund og giøre et hul i Deres deilige Kinder – *mon Dieu*, er det paa Deres Alder man bonderer – Ah – De er nok vred, fordi De ikke har seet mig saa længe – men er det min Skyld – raader jeg for mig selv een Time? Der er en Riven om, hvem der først skal faae mig til sig – og er jeg færdig at forgaae – Det er een af Hovedaarsagerne, hvorfor jeg vil giøre mig – for at kunne drage min Aande – for naar man seer jeg er bunden, saa døe Forhaabningerne, og saa lader man mig dog vel Roe – ikke en Smiil – saa lee da du, Lise – Uf – jeg døer, jeg forgaaer blant alvorlige Folk – *toujours chanter & toujours boire, c'est la Devise de Gregoire*.

Fruer Dormin.

Min Hr. Cousin! man kan ikke altid være lige glad.

[15] **Spradenfeldt.**

Hvordan tétébleu – ikke altid glad – og hvad skal man da være naar man ikke er glad – er der nogen Middelvei imellem at være glad og at være intet.

Fruer Dormin.

Det er en Lykke for Dem, at De altid kan være det.

Spradenfeldt.

Og De skal og blive det – det staaer jeg inde for – der fattes Dem intet uden en Mand – *non, rien que ça* – og den sender Skiebnen Dem i mig, saa fuldkommen som De kan ønske Dem ham – men, naar skal jeg da eengang overrumple Dem ved Deres Toilette – man maae komme hvad Tid paa Dagen man vil, saa er De altid paaklæd – er det for en Dame af Stand – De skulle giøre saadant i Paris – *par la sangbleu, il*

n'y a que les bourgeoises qui se levent le matin, gens comme il faut sove til Middag – at staae op før, fordærver Teinten, det er det, der gjør melankolisk, giver Vapeurs – Lise – naar staaer Fruen op?

Lise.

Jeg mener min Frue kan sige Dem det selv, om hun finder fornødent, at De skal vide det.

[16] Spradenfeldt.

Nei sandt, Mamsel Lisette – see det lille Dyr, hun har maaskee og sine Luner – men det er kun Mangel paa Forstand, paa fiin Levemaade, mit Barn, for det er just Kammerpigernes Sag, at give det Slags Underretninger – nu hør Cousine; for at tage Dem vis eengang, vil jeg blive oppe den heele Nat.

Frue Dormin.

Oh – spar Dem den Umage – det kunde fordærve Deres Teint – den var desuden spilt; thi jeg modtager ingen Visitter ved Toilettet.

Spradenfeldt.

De modtager ingen – oh, for Pokker, det var artig – De modtager ingen – men jeg lader mig aldrig modtage, jeg, jeg gaaer lige ind – ah, jeg vil ikke tillade Dem, saaledes at lægge Dem ud med *le bon ton*, jeg skal med Deres Villie faae Dem til at lyde Moden – ikke modtage *Visitter à la Toilette!* Har de betænkt det?

Frue Dormin.

Ja ret vel – det er desuden endnu kun Moden i Paris, og vi, som boe i Kiøbenhavn, ere frie for at lyde dens Love.

Spradenfeldt.

Men veed De da vel, at der er ingen Mode til, uden i Paris – Paris er Modens Tempel ^[17] og smuk Levemaades Sæde; det er der et ungt Menneske først ret kan danne sig; det er i denne Smagens Stole at han lærer *Airs, Manières, façons – ah vive Paris former un jeune homme*. Men, lad os tale om andre Ting – hvordan gaaer det med Hiertet? Jeg har i alle disse Dage ikke kunnet faae et Øiebliks Tid for at spørge dertil – jeg er bange, det gjør mig et Puds, gjør en Afstikker. Man maae passe paa de unge Enkers Hierter; taber man dem een Minut af Synet, *patz*, saa er det borte; det er som en Raket, *comme la feuille au Vent*.

Frue Dormin.

Den samme Deel, De altid har havt deri, har de vist endnu.

Spradenfeldt.

Ah, j'en suis ravi – det er mig kiært at erfare, at jeg intet har tabt ved min Fraværelse.

Lise (*afsides.*)

Nei, skulde han vinde, skulde det just være derved.

Spradenfeldt.

Man giver min ellers en Rival i Byen – og, *fapperment*, jeg troer det var mit Ærende herhen, at spørge Dem om den Sag – Min Fætter, Leander, denne Leer og Græder – ja, jeg troer endog, man sagde, De vare givte, eller skulde givtes med det første.

[18] Frue Dormin.

Oh, min Hr. Cousin! man skal ikke troe alt, hvad der siges; intet er utilforladeligere, end Byerygter – hvilken Pine jeg er i.

Spradenfeldt.

Nei, vær ikke bange, jeg har ikke troet det eet Øieblik, det kan jeg sætte min Ære til Pandt paa.

Lise.

Meener De at faae laant meget paa Pandtet?

Spradenfeldt.

Comment Mamsel Lisette, diantre – de la Satire! de l'Esprit! – Ah – hun er af mine Folk – jeg elsker stedse et godt Indfald, om det endog falder paa min Bekostning – ellers have dog vel vore Ærer ikke meget at lade hinanden høre?

Lise.

Enhver veed sin Leilighed.

Frue Dormin, (*afsides.*)

Gid da denne Visitte maatte faae en Ende.

Spradenfeldt.

Altsaa, min lille Cousine! har jeg da ingen Aarsag at frygte den Rival – ventre faint gris! det skulde og være første Gang von Spradenfeldt var bleven stukken ud – sligt er aldrig ^[19] hændet mig, skjønt jeg tilstaaer det burde skee par *Droit de Reprefailles*, siden jeg ofte har giort andre det Puds –

Frue Dormin.

Jeg tvivler ikke derpaa; en Person af Deres Fortienester –

Spradenfeldt.

Ah Serviteur – De vil see mig rød – oh ja – man kan maaskee vel gielde noget – i Paris der taler man endnu om mig – man husker endnu le Marquis de Spradenfeldt – *on conte mes pröuesses* – jeg var almindelig kaldet der *l'homme à bonne fortunes* – man nævnede mig som en *Cavalier accompli* – De kan og troe, jeg gjorde min Nation Ære. De havde aldrig seet saadan en Dansk.

Lise.

Det troer jeg gjerne.

Spradenfeldt.

Dronningen raabte meere end eengang, naar jeg dandsede til Hove – *peste qu'il danse bien* – Dauphin rakte mig Haanden, og jeg tutoyerede Prindserne af Blodet – Hofdamerne kikkede paa mig over Vifterne, og hviskede: *en Verité ma Soeur, il est beau, il est charmant, il est unique* –

^[20] **Frue Dormin.**

I det sidste er jeg ganske eenig med Hofdamerne.

Spradenfeldt.

Mandkiønnet i Almindelighed derimod saae med Glæde, at jeg forlod Paris; jeg var dem overalt i Veien – blant andet var jeg temmelig vel hos en vis Douchesse, som en Grand d'Espagne, der da var i Paris, gjorde sig forgieves stor Umage for at behage –

Lise.

Tillad mig, min Herre! et Grand d'Espagne – hvad er det for noget?

Spradefeldt.

Jeg vil tiene dig, mit Barn! En Grand d'Espagne er een af de fornemste Mænd i Spanien – det er en Mand, som har sin Hat paa, naar han taler med Kongen. Begriber du det nu?

Lise.

Oh ja, jeg forstaaer – det er en fornemme Mand med Hat paa.

Spradefeldt.

Les bourgeois sont pourtant bien bêtes. Nok sagt – en Mand som jeg stikkes ikke ud – det er nok, at han lader sig see, for at alle andre maae forsvinde, og jeg sover ganske roelig for Leander.

[21] Frue Dormin.

For den Deel, De har at tage i den Sag, er det vist ikke værd at foruroelige Deres Søvn.

Spradefeldt.

Ah – jeg seer nok, at jeg ikke har truffet det lykkelige Øieblik – *l'heure du berger* – og at de gjør Vold paa Deres eget Hierte, for at synes vred – *têtebleu!* det er og paa Tiden at jeg skynder mig – jeg skal see Prøven af en nye Ballet, og give min Betænkning over en nyelig ankommen Dandserinde, som gjør nogle uforlignelige Pas – jeg skal vise Dem nogle deraf.

(Han dandser og synger dertil.)

Hvad synes De derom – men saae De hende selv! Jeg saae hende kun nogle Minuter i Gaar igiennem mit Glas – men hun fortryllede mig – jeg maae føre dem paa Comedien! en nydelig Fod – en Fod! Himmel! en Fod! lad mig see – ja, som Deres – og en Gorge – ah, Vandet kommer mig i Munden – à *revoir ma belle Veuve*; saasnart jeg bliver mig selv mægtig, skal jeg være for Deres Fødder igien, og see, om Veiret ikke da er opklaret – Adieu Lise!

(gør en Coupeé, gaaer syngende du, og kalder paa sine Folk med Støi i Gangen.)

Fierde Scene

[22] Frue Dormin. Lise.

Frue Dormin.

Nei – han er ufordragelig – at underholde sin Kiæreste om en Dandserinde, om med lutter Vindmagerie – det er vel han gik.

Lise.

Ja, uagtet hans Feil, er Leander dog en ganske anden Mand.

Frue Dormin.

Jeg har jo sagt dig, at jeg vil intet meere høre om Leander – det er vist – han praler aldrig.

Lise.

Nei han er for et ungt Menneske meget beskeeden.

Frue Dormin.

Han har og ingen af Ungdommens sværmende Feil; han er ordentlig – Huusholder –

Lise.

Og behøver ingen bedre Talsmand, end Fruens eget Hierte.

Frue Dormin.

Ah, Lise! ja, jeg kan ikke nægte, at jeg elsker ham – men den Leen og Græden, nei – det skal være ude.

[23] **Lise.**

Svær ikke, Frue – De hørte jo desuden, at Rygtet om Deres Givtermaal er alt i Byen – hvad vil man dømme, om der intet bliver af – men der seer jeg Jens.

Frue Dormin.

Hvad kan han ville – jeg vil gaae min Vei – siig ham, jeg modtager hverken Brev eller Bud – dog – jeg kan jo sige ham det selv.

Femte Scene

De Forrige. Jens.

Jens.

Om Forladelse, Naadige Frue – Tak for sidst, lille Lise!

Frue Dormin.

Hvad er vel Msr. Jenses Ærende – har jeg ikke forbudet hans Herre oftere at komme i mit Huus; hvortil da hans Besøgelse?

Jens.

Med meere Høflighed, Frue! om jeg tør bede; jeg er Ambassadeur; jeg kommer her ikke paa Klammerie, men for at megle Fred; jeg er en Freds-Gesandt.

[24] Frue Dormin.

Veed han vel, at han er næseviis – nu snart, hans Ærende?

Jens.

Sagen er, at min Herre lade Dem vide, at han er ganske fortvivlet –

Frue Dormin.

Nu da?

Jens.

Rasende –

Frue Dormin.

Men – videre?

Jens.

Afsindig, desperat, besat, forplumret, og ilde tilmode –

Frue Dormin.

Nei, Taalmodigheden forgaar mig, og hvad gaaer alt dette mig an?

Jens.

Jo – det skal dog angaae Dem noget, det er Tingen. Det er det Uheld, han har havt, at gjøre Dem vred, der sætter ham i denne Forfatning – Ah, Frue! om De saae ham, vilde De vist blive bevæget – huh – en Steen maatte røres derved.

Frue Dormin.

Hm – er han da saa bedrøvet?

[25] **Jens.**

Ja, jeg har aldrig seet ham saa tilmode, som han er, siden han fik Deres Seddel; han tramper i Gulvet, saa Hælen gik af hans eene Skoe – han slaaer sig Buler i sin Pande mod Væggen – jeg vilde trøste ham, men fik til Svar: Hold Mund, Slyngel – for det er altid hans Mundheld, naar han er i det onde Lune.

Lise.

Det er Tegn til han kiender dig.

Jens.

Tak for Skosen, Jomfrue! jeg skal være hende saa god igien; det er ellers med hendes Frue jeg taler.

Frue Dormin.

Og, naar faaer da alt dette Ende?

Jens.

Strax, Frue! Lidt Taalmodighed – det var vist ved Slyngelen vi slap – ja, rigtig – derpaa slængte han sig i en Stool, og vrælede, saa det kunde høres paa Gaden – Ah – det er ude med mig – hun hader mig – saa nær ved min Lykke, seer jeg mig skilt ved alting – forbandede Feil – fordømte Latter – og meget meere, hvoraf jeg intet husker, uden at det var saare bevægeligt; han talte om at døe, jeg vilde strax hentet Doctor og Apotheker, da han efter mange Sukke, Eeder og Forbandelser endelig brast –

[26] **Frue Dormin**, (*hæftig.*)

I Graad?

Jens.

Nei – i en stor Latter.

Lise.

O den Nar!

Frue Dormin.

I Sandhed, Fortællingen er dens Helt værdig; et smukt Tegn til Bedrøvelse.

Jens.

Ja, Frue – det er saa min Herres Maade; han leer tit, hvor andre græde – og flæber igien, hvor hans Næste leer – han loe den heele Dag, da hans Sal. Fader døde; derimod græd han Dagen efter, fordi Fairfax fik en Apoplexie; forleden Dag loe han af, at jeg faldt i Gulvet med hans Suppe og spildte den; derimod græd han over, at hans ene Hest haltede; og jeg finder det dog vel verre at miste Suppe, end at kiøre med en halt Hest.

Frue Dormin.

Men med alt dette er jeg endnu ikke kommen i Erfaring om, hvad hans Ærende er.

Jens.

Om Forladelse, jeg havde nær glemmt det – Det har man af de Parentheser; ja det var dette, at han udbad sig Tilladelse, at kaste sig næsegruus [27] paa Gulvet for Dem, og sige Dem mange smukke Ting, som han og sagde mig, men som min svage Hukommelse ikke kunde beholde, og hvoraf Meeningen var, at han ikke kunde leve, uden at see Dem.

Frue Dormin.

Alt dette bevæger mig ikke – siig kun sin Herre, at jeg vil ikke see ham oftere.

Jens.

Vil Fruen da begaae Mord?

Frue Dormin.

Msr. Jens! han kan blive sat ud paa Hovedet.

Jens.

Jeg er Dem forbunden; men jeg gaaer allerbest paa mine Been – men Frue, lad Dem dog bevæge – for Pokker, Lise! du staaer og der, som du var stum; hielp mig dog, beed med, to skraale dog altid høiere end een; hvad holder jeg dig for?

Lise.

Ei! hvad gaaer mig din naragtige Herre an? Du endnu naragtigere Ambassadeur.

Jens.

Tys! du veed det andet, der er os imellem – skal jeg da gaae med uforrettet Sag tilbage, Frue?

[28] **Lise.**

Aldrig har jeg heller seet Fruen saa ubevægelig, og det for saa smaa Ting.

Frue Dormin.

Naar jeg behøver hendes Raad, skal jeg forlange det, og han, Msr. Jens –

Jens.

Ah, Frue! jeg seer min Herre, lad ham nu selv føre Ordet, for sandt at sige, var jeg og nu keed deraf.

Siette Scene

Leander. De Forrige.

Jens (*gaaer Leander imøde.*)

Jeg har kun slet Trøst at bringe Dem; Fruen er ubevægelig –

Leander (*leer.*)

Saa, ja, naar man sender en saadan Karl i Bye, maae man være vis paa at faae sit Ærende vel forrettet.

Jens.

Det har man for sit gode Hierte.

(Frue Dormin vil gaae ud; Leander holder hende.)

[29] Leander.

De flyer mig – er da alt mit Haab ude – Min Utaalmodighed tillod mig ikke at oppebie Deres Tilladelse, at komme for Deres Øine – kan jeg da nu ikke vente Tilgivelse meere?

Frue Dormin.

Jeg meener, mit Brev har sagt Dem alt, hvad jeg har at sige, jeg har intet at tillægge.

(vil atter gaae.)

Leander (*med Taarer.*)

Ah, Cousine – har De nogentid elsket mig, saa kald den haarde Dom tilbage, De deri har fældet – jeg har ikke havt eet roeligt Øieblik siden, og faaer det aldrig, førend De tilgiver mig – min Vellyst var at elske Dem, at tilbede Dem, var min eeneste Lykke; jeg saae mig nu nær ved mine Ønskers Maal, skal i det samme Øieblik Deres Haand, denne Haand, De endelig havde bestemt mig som Løn for den fuldkomneste Kiærlighed, selv nedstyrte mig derfra i Fortvivlelsens Afgrund.

Frue Dormin.

Ah, Lise! han bevæger mig.

Lise.

Ja, det har jeg nok tænkt.

Jens.

Siig nu, jeg spaaer ikke rigtig.

[30] Leander.

Elskte Cousine! vend dog ikke Deres Øine fra mig – send mig et af de fortryllende Øiekast, De i lykkeligere Dage har værdiget mig, og lad en Smil vidne, at De tilgiver mig min Forseelse.

Frue Dormin.

Men kan¹² jeg og tilgive Dem den – hvorledes stemmer den overeens med den Kiærlighed, De siger at bære for mig – leer man da den Person ud, som man elsker? og just nu, saa nær ved vores Bryllup; burde De dog ikke de sidste Øieblik i det mindste vogte Dem – hvad Agtelse tør jeg vel vente mig af dem som Mand, naar De som Frier endnu, og Dagen før Bryllupet, tør lee mig ud, og det i offentligt Selskab?

Leander.

Jeg tilstaaer Dem med Skamfuldhed min Forseelse, men lad min uheldige Feil dog ikke virke en saa gruesom Mistanke hos Dem – De kan ikke vente Dem Agtelse! Himmel! Uforlignelige! Tilbedelse kan De vente Dem; jeg vil ikke leve, uden for at elske Dem, for at gjøre Dem lykkelig De kunde aldrig faae en Mand, der elskede Dem meere – tilgiv mig dog – skiænk mig Deres Hierte igien –

[31] Frue Dormin.

Nu vel da, Leander – jeg tilgiver Dem – endnu denne Gang. Hvor svage Vaaben har man dog mod den, man elsker!

Leander (*grædende.*)

De tilgiver mig – Ah! lad mig kysse denne Haand, jeg nu tør kalde min – Hvor glæder De mit Hierte.

Jens.

Det skulde man neppe troe, naar man ikke kiendte ham.

Leander.

Deiligste – Ah! evig skal jeg elske Dem – jeg svær Dem en evig Kiærlighed og Erkiendtlighed – her for Deres Fødder –

(han springer i det samme op og leer.)

Jens.

Au – det kom, som naar Quinten springer i en Concert.

Frue Dormin.

Hvordan – nei, dette gaaer for vidt; har De foresat Dem at drive Spot med mig?

Leander (*immer leende.*)

Forlad mig, Cousine! men kan jeg bare mig for at lee – intet uden min heftige Kiærlighed kan undskylde den Daarlighed – jeg synes, De maatte lee selv, ved at see mig som en Romanhelt ^[32] falde paa Knæ for Dem – Ah – det er latterligt i høi Grad – man maae sige, hvad man vil, saa er dog Bondestanden den, man skulde gaae i Skole hos – de Folk leve naturlig, de kiende hverken Moder eller Fordomme – den ene er den andens Ligemand, og en ærlig Bonde vilde lee høit, og have Ret der til, om han saae det eene Menneske falde paa Knæ for det andet.

Frue Dormin.

Han skulde lee vel høit, om han skulde lee høiere end De – og De, min Hr. Cousin! gjør Dem fra nu av forvissat om, at der intet bliver af vores Foreening – Tilsidst maae Deres Opførsel overbevise mig, at den mildeste Dom, man kan fælde over Dem, er, at Deres Hoved er ikke ganske rigtig istand. (*hun gaaer.*)

Syvende Scene

Leander. Lise. Jens.

Jens.

Jo, den Afhandling om Bondestanden kom ret tilpas – Har Herren mange saadanne? De skulde give Dem i Trykken – Uf – jeg maatte ^[33] blive gal; i det samme Øieblik, hun tager Dem til Naade igien, saa ved en nye af Deres sædvanlige gale –

Leander.

Og hva nytter da din Sludder –

Jens.

I det mindste ligesaa meget, som Herrens Afhandling.

Leander.

Hold Munden – jeg føler nok, at jeg er ulykkelig –

Jens.

Siig Fusentast, Afsindig – jeg veed ikke, hvad jeg skal kalde det; thi en Mand, som De, troer jeg ikke der findes i begge Kongerigerne.

Leander.

Ah, Lise! antag dig min Sag, tael for mig hos din Frue, du har før været min Talsmand hos hende.

Lise.

Men nu er jeg Deres Tienerinde; tilsidst bliver man keed deraf – altid at slette – at gjøre godt igien, hvad De har giort galt – nei – jeg befatter mig ikke med Deres Sag mere.

Leander.

Vil du ikke for min Skyld, saa gjør det for Jenses; jeg veed, I to have et godt Øie til hinanden; ^[34] og naar jeg faaer din Frue, har jeg lovet ham, han skal blive min Forvalter, og saa skal jeg nok sørge for jer – ophit kun noget til mit Beste, tænk paa at redde mig – kan denne Guldbørs opvække Tænekraften?

(han flyer Lise en Guldbørs.)

Lise.

Det er sandt, De har nogle talende Argumenter – nogle Grunde, som jeg ikke kan modstaae; saa vred jeg end var, skal jeg dog antage mig Deres Sag, og stræbe for Dem som en ærlig Pige.

Jens.

Jo, havde Herren ikke den bandsatte Feil, var De en fuldkommen Herre; thi De har for Resten en meget god Maade at omgaaes Folk. ¹³

Leander *(leer.)*

Midt i min Bedrøvelse kommer jeres Adfær mig til at lee – jeg vil gaae bort, og gjøre en Tour i Haugen, for at adspredde Tankerne, og give jer Roe til at overlægge, hvad der tiener til mit Beste – om nogle Øieblik skal jeg være her igien, for at høre, og i alt at følge jeres Raad. *(gaaer ud.)*

Ottende Scene

[35] *Lise. Jens.*

Lise.

Naa, lad nu da see, hvad din Hierne kan bringe frem, sæt nu din Forstand paa Skruer.

Jens (*griber efter Guldbørsen, som Lise veier i Haanden.*)

Ja, lad mig faae nogle Skruer – du har godt ved at tale derom; Fordeelen vil du have, og det er mig, som skal have Hovedbruddet – nei Tak, vil du deele –

Lise.

Hvad, Sladder, det er godt at sætte Boe med; enten du har det eller jeg, kommer jo paa eet ud, og desuden meener jeg, min Person kan nok lønne Umagen at bryde din Hierne noget.

Jens.

Nu, saa forvar da disse Dukater, mine Tænder løbe ret i Vand, jeg har al min Tid været en Giek efter det Fias.

Lise.

Nu da, saa hit paa.

Jens.

Saa hit paa, hit paa – jeg havde langt meere Lyst at tale noget med dig om mig selv – [36] det er en græsselig Tid siden jeg har faaet sagt dig et Par Ord – nu, fortæl mig noget.

Lise.

Og hvad skal jeg vel fortælle dig?

Jens.

Ih – noget af det, du veed jeg gjerne gider høre – nu da – nei – for Pokker, jeg veed ikke, hvorfor vi Mandfolk alletider skal tale først.

Lise.

Det er ikke meere end jeres Skyldighed; er der ikke Ære nok, at vi svare Eder?

Jens.

Nu, saa lad det blive derved – saa svar mig da – Lise! holder du noget af din Jens?

Lise.

Og hvor tit vil du da gjøre mig dette Spørsmaal?

Jens.

Ih, for en Ufærd, det kommer sig af, at jeg glemmer altid, hvad du svarer derpaa – Ah, Taske – hvad dog dine tyvagtige sorte Øine have gjort en Rumstering i mit Hierte; seer du, naar jeg ikke er hos dig, saa er jeg saa underlig – det er ligesom det er mig – og dog ikke mig – og – som der var noget borte af mig – og [37] saa, som med en Klappen – og en Fortumling – og en Længsel – forstaaer du mig? føler du ikke saadant noget?

Lise.

Kan det ikke være din store Nar lige meget, hvad jeg føler og ikke føler, naar jeg kun bliver din Kone – og dette veed du kan ikke skee, førend vi faae din Herre og min Frue givte, før faaer du jo ikke det Forvalterskab, han har lovet dig, som er os saa nødvendigt, for af Luften kan dog ikke leve.

Jens.

Nei; især for mig, som gierne vil have fyldig Mad – hvorfor han ikke og kunde give mig det Forvalterskab strax, uden videre hocus pocus.

Lise.

Ja, ja; derfor saa stræb nu at ophitte noget, som snart kan befordre deres Ægteskab – naa, saa skynd dig da – hit paa.

Jens.

Det er reent forgiort, jeg har aldrig været saa dum som i Dag; havde jeg dog noget at live min Geist op med, som for Exempel: et godt Glas af den Ratafia eller Persicus, du stial til mig i Gaar, for, naar jeg drikker en Draabe, pleier jeg altid at faae gode Indfald.

[38] **Lise.**

Ah! din Forræder, er det saaledes, du holder af mig; naar har før et Puds, en Løgn kostet dig noget? Betænkte du dig saa længe den Gang du bildte din første Herre, Kammerjunkeren, ind, at hans Sprogmeister, den franske Soldat, som just paa den Tid havde faaet i Sinde at see sig videre om, havde taget hans Hat med den hvide Fiær med sig paa Reisen, som du selv havde brugt paa Cantusse-Ballet i Laxegaden, hvor Verten beholdt den i Mangel af anden Betaling – Og da du, efter at have levet høit med din vestindiske Herres Madera-Viin, tog Tappen af Ankeret, da det var paa Holdingen, som om det var skeet i Fuldskab af hans Morian, hvilken du for i Veien med Flid i al Venskab havde tilpakket, paa det hans Ruus kunde gjøre din Angivelse meere rimelig, saa den arme Skielms Ryg maatte betale din Fortæring – og da du –

Jens (*holder hende for Munden.*)

Og da du, og da du – hvad behøver du at staae her at qvække om mine Krigsbedrifter, og rose mig i mine aabne Øine – man kan jo nok vide, hvad man er værd – men bie – just nu faaer jeg et Indfald –

Lise.

Ja, ja, rigtig; det var brav –

[39] **Jens.**

Hvad for noget?

Lise.

Ih – det, du meente, hvad er det?

Jens.

Ja, hvad var det – bie dog og hør det først, inden du dømmer, om det er brav eller ei – har du ikke sagt mig, at din Frue og min Herre skulde til sammen arve en fælleds Oncle i Jylland, naar han engang bliver mæt af Dage?

Lise.

Ja rigtig – han hedder Hr. Orgon, og det er fra den Kant min Frue venter de Midler, hun endnu kan haabe – Spradenfeldt og Meerskum skal og arve ham.

Jens.

Desto bedre – gid jeg og skulde arve ham – men denne Oncle – befinder han sig vel?

Lise.

Saavidt – han har i to Aar ellers næsten havt alle muelige Sygdomme, Pløris, Gigt, Vattersot, Podagra.

Jens.

Au, au, det jager mig alt i Kroppen – der maae da nok ikke være Doctores i Jylland, siden han lever endnu – nu vel – saa fald paa dine ^[40]Knæe, og beundre mig, som i et Øieblik skal udrette meer, end Jyllands Apothequer har funnet udrette i to Aar.

Lise.

Hvordan, hvad vil du sige –

Jens.

At denne Oncle, denne Herremand fra Jylland, denne Hr. Orgon –

Lise.

Nu da?

Jens.

Skal inden to Timer være død og have giort Testamente.

Lise.

Er du bleven gal –

Jens.

Nei; dette er just Høiden af Viisdom – Hør nu, og forstaae, hvad jeg siger: Vi vide, at din Frue elsker Leander, og kan ikke synderlig lide de andre to Herrer, der gjøre sig Umage for hende, men at hans Leen og Græden immer gjør dem Uvenner.

Lise.

Ja den dumme Feil –

Jens.

Enhver har sin, og denne siger intet, naar man bliver vant dertil – hør nu da – man ^[41] maae hitte paa et Middel, som kunde tvinge din Frue til at gjøre en Ende paa Sagen; thi den vinder intet ved Opsættelser – hun er fattig, og hendes eeneste Haab er denne Oncles Arv – naar man nu opdigtede et Brev fra Jylland, hvori der meldtes, at Onclen var død, og havde ved Testamente indsat din Frue til eeneste Arving, men imod at hun skulde give sig med een af sine tre Fætttere; og dersom hun ikke vilde dette, da være arveløs – skulde det da ikke, meener du, bevæge hende til at ægte min Herre, og gjøre mig til Forvalter –

Lise.

Ja, nu begynder jeg selv at holde dig for en stor Mand – det Indfald var Guld værd – hurtig, lad os faae det sat i Værk – men – naar de nu faae at vide, at det er Løgn –

Jens.

Ja, lad os kuns først faae dem smeddet sammen, siden maae Onclen leve op saa meget som han vil.

Lise.

Oh ja, du har Ret; men hvem skal Brevet komme fra? thi den salig Mand kan dog ikke skrive selv.

Jens.

Det kan jo komme fra en Forvalter, man kan lade ham have havt, og som kan skrive det.

^[42] **Lise.**

Vel – oh, hvor jeg nu holder af dig – skynd dig at faae det skrevet, det er i Dag Postdag fra Jylland.

Jens.

Ja, det er Knuden; for naar jeg sætter mine Tanker paa Papiir, skal de være dievls onde at fatte for andre end mig selv – den lærde græske Magister, jeg tiende for tre Aar siden, brød sig et heelt Jevndøgn igiennem, for at udfinde, om noget, jeg havde skrevet, var Elamitisk eller Mesopotamisk, og jog mig paa Porten, fordi jeg fortalte ham, at det var min Haand.

Lise.

Oh! ikke andet – der er Peer Slagter, han kan skrive – du kiender ham jo – han gjør det strax færdig – Men der troer jeg Leander kommer tilbage.

Jens.

Han maae intet vide deraf – hans ømme Samvittighed vilde aldrig tilstede dette Puds, og spilde os den heele Comedie – vi ville derfor intet sige ham heraf.

Niende Scene

[43] *Leander. De Forrige.*

Leander.

Nu Børn, hvad har I udfundet? Kan jeg haabe? Er der Redning? Jeg samtykker alt, naar det kun ikke strider imod Redelighed og den Ærbødighed, jeg skylder min Cousine.

Jens *(til Lise.)*

Sagde jeg det ikke?

Lise.

Nei, frygt kun ikke herfor – det, vi have hittet paa, strider aldeeles ikke herimod; thi det er –

Leander.

Nu da?

Lise.

Intet.

Leander *(leer.)*

Hvordan? Det var løierligt – veed du da intet til min Redning? Har I i al den Tid ikke kunnet udfinde noget?

Lise.

Nei – ikke det allermindste.

[44] **Leander.**

Jens – er det sandt, veed du heller intet Middel?

Jens.

Jo; jeg kunde endelig nok vide eet, dersom Herren kun vilde sætte det i Værk.

Leander.

Ah – siig snart, hvori bestaaer det – jeg vil gjøre alt.

Jens.

Det bestaaer i, at De skulde bestemme Dem til, enten at lee bestandig, eller at græde bestandig, for det var meget bedre, end dette April-Veir og den Blanding af Solskin og Regn, som immer er hos Herren.

Leander.

Forvovne! du tør spotte mig – min Haand skal tugte din Uforskammenhed.

(griber til Kaarden.)

Jens.

Ah – bie, Herre! lad mig bare rende først lidt bort og gjøre Testamente, førend jeg dør.

(han løber.)

Leander.

Den Skurk – han skal betale det – Ah! Lise –

Lise.

Vil De og aflive mig – i saa Fald har jeg og først noget med en sidste Villie at gjøre.

(hun løber.)

[45] **Leander** *(allene.)*

De Uforskammede! de tage mine Penge, og spotte mig til – men er det andet, end en Virkning af min urimelige Leen og Græden. *(med Taarer.)* Forbandede Feil – du skaller mig ved den, jeg elsker, og udsætter mig for Folks billige Spot – jeg er dog ret ulykkelig, at jeg ikke kan betvinge denne Feil – *(leer.)* Men er det og ikke tilpas til mig, som har den Daarlighed, at ville søge Trøst og Raad hos saadanne Folk – jeg maa lee af mig selv – *(alvorlig.)* jeg vil gaae ind og skrive min Cousine selv til – jeg vil afmale hende min Tilstand, og sige hende, at jeg enten maae besidde hende, eller døe. *(han gaaer.)*

Anden Act

Første Scene

[46] *Leander, strax derefter Capitain Meerskum.*

Leander *(kommer leende ind med et Brev i Haanden.)*

Det er ganske fornøieligt, nu jeg har faaet mit Brev færdigt, har jeg ikke een at sende bort dermed – ikke een af mine Domestiquer er tilstede – hola Jens – mon han ikke skulde være gaet herind til min Cousine – Jens, Jens – nei – den Skurk – *(alvorlig.)* Det er og gruesomt med alle de Uheld, der i Dag storme ind paa mig – det er ret ligesom den heele Verden havde sammensvoret sig imod mig – som det var en Skiebne, at jeg skal være uheldig i alle Ting. –

(han græder, og holder Tørklædet for Øinene.)

(Meerskum kommer beskienket ind – han standser, da han bliver Leander vaer, og betragter ham noget.)

Meerskum.

Men – skal jeg ikke have seet den Fregat før – samme Reisning – samme Takkelage – jo vist maae jeg kiende ham – jeg faaer lægge [47] Roer i Læe, dreie bi og praje ham – Sei, Leander, Mand – er det dig?

Leander.

Ah, Meerskum – jeg kiendte dig neppe, det er længe siden jeg saae dig, jeg ønsker dig Lykke til din Forfremmelse, du er bleven Capitain!

Meerskum.

Det troer jeg; du stod jo her saa forsynket i Betragtninger, som om du havde stødt paa et Skiær – men – plager den Onde dig, troer jeg ikke ordentlig at du græder – er det din Onde dag i Dag, saa holder jeg af igien, for jeg farer ikke gierne med bedrøvede Folk.

Leander.

Oh nei, bie – det gaaer strax over – og jeg kan ikke andet end lee ved at see dig – ja hvem skulde og kunne bare sig derfor – saa snorrig som du seer ud.

(leer.)

Meerskum.

Lee af Fanden, og ikke af en Caper-Capitain.

Leander.

Men siig mig dog, hvor har du været saa længe – hvordan lever du? hvor kommer du fra? hvor vil du hen? Hvor –

[48] Meerskum.

Sei, Rev i Seilene, du finder en fiorten Miils Fart i Vagten – vil du rende mig en Planke ind? Vil du saaledes spørge, faaer du varpe mig Papiir hid, at jeg kan tegne Spørgsmaalene op, for jeg har desuden faaet en Lecase i Hukommelsen i Nat.

Leander.

Hvi saa – hvor kommer du da fra?

Meerskum.

Fra Champagne-Viin – Ha, Broder – det var en deilig Havn – jeg har ladet mig den ganske Nat.

Leander.

Jeg kan mærke det – og hvor agter du dig hen her?

Meerskum.

Jeg styrede just Coursen ind til vores Cousine, da jeg dreiede bi for at praje dig.

Leander *(alvorlig.)*

Hvad! – vil du vise dig for hende i den Forfatning –

Meerskum.

Og hvad fattes da vel min Forfatning – jeg er aldrig saa høflig, saa beleven, saa skikket til at lægge ombord paa Kiønnet, som naar jeg [49] har en Seis – men du selv, hvad gjør du paa disse Høider?

Leander (*leende.*)

Du seer en Uheldig – jeg frier til vores Cousine, vores Bryllup var endog berammet til i Dag – men ved en uheldig Tildragelse er hun bleven saa opbragt imod mig, at hun ikke vil høre meere om den Sag.

Meerskum.

Det var den Onde, du frier til vores Cousine – det er i det samme Ærende at jeg krydser her – og du er alt nær ved at seile for fuld Vind ind i Havnen, imedens jeg endnu ligger og bouter langt ude i Farvandet – men nu, derfor ere vi lige gode Venner, Farten er frie for enhver, der kan bringe Skib i Søen, og vil hun ikke have mig, saa vil vel en anden; nærmere tager jeg mig ikke den Sag.

Leander (*alt leende.*)

Tildragelsen er løierlig og uventet – vi ere da Rivaler –

Meerskum.

Rivaler – nei tak; vil du kappes med mig om at føre Skib, at staae til Roers, at æntre, at gaae til Veirs – ja derom kunne vi blive Rivaler, men for et Fruentimmer! nei pas.

[50] **Leander.**

Elsker Frue Dormin dig da ikke?

Meerskum.

Og befatter jeg mig med det Ragerie – jeg har spurgt hende et Par Gange, om hun vil have mig, og det har hun ikke svaret mig saa reent ud af Skiægget paa; i Dag er jeg kommen her, for at giøres klar, thi jeg har ikke i Sinde at fryse inde her og lade mig iise ud – overalt har jeg ingen Tid, hverken i Morgen eller Overmorgen.

Leander.

Hvi saa – Hvad skal du da bestille i Morgen?

Meerskum.

Ei nu, det skal jeg fortælle dig – der, hvor jeg var fortøiet i Nat, der var kommen en Lus ind, en Blæksmører, den Onde veed, hvem det var; jeg gier ham Døden og Diævlen, den Hvalp – han duede ikke

til at fare til Coffardis med en Svabert! see – medens vi saa sad og skaffede, og parsiarede i Øst og Vest, saa paa eengang faaer han Ondt, og vil paastaae imod mig – Meerskum – som har ført Dragen, været i Canelen – ved de spanske Drengene – under Linien – som kiender Passaten som jeg kiender mig selv – huh – imod mig vil han paastaae, at man kunde seile Vinden nærmere end paa sex Stræger ^[51] – jeg svarede ham meget høflig – det er den Onde tage mig Løgn – det forstaaer jeg bedre end I – herpaa svarede han igien, alt med Høflighed, og kort at fortælle, den eene Høflighed gik saa længe i Kiølvandet paa den anden, at jeg tilsidst smeed ham hans Bramstang over Borde med en Tallerken, som gjorde lidt uklart paa hans Stortop – han smeed noget Ragerie efter mig igien, saa der blev en Allemands Haverie – men jeg forsatte ham en slingre Patron saa heftig, at Lysene gik ud i hans Lanterner, og bumbs, der saae min Coffardi-Mand paa sit Agter-Kastel – see, saa blev han vred, og paastod, jeg skulde flaaes ordentlig med ham – vel Mand, sagde jeg, det er og mit Spil, du skal faae det som du vil – og saa bad han om det til i Morgen – for ventelig vil han tage Afskeed med sin Familie i Dag.

Leander *(som ved Fortællingen er blevet meere og meere alvorlig.)*

Men hvem var denne Person?

Meerskum.

Veed jeg det – Secreteer eller Consistorial-raad kaldte de ham – en Karl som en Agurk – jeg holder mig ligesaa god som han, og vel saa vestlig.

^[52] **Leander.**

Men betænk dog, hvad Følger din Fremfusenhed kan have; om Hiertet, som det lader, sidder ham paa det rette Sted.

Meerskum.

Jeg er tilfreds hvor det sidder ham – hvad Følger – Meerskum har aldrig viist nogen fiendtlig Skude sit Speil, uden naar han har bogseret den efter sig – vi kan komme til at lægge vore Batterier imod hinanden, og løbe hverandre et Par Planker ind – det vil intet sige – men hvad – troer jeg ikke nu du er læk igien; der skulde en Pompe som Fanden til at holde dig lens – hvad er der?

Leander.

Hvad der er? Er det ikke beklageligt, og kan det ikke fortiene Taarer, at see et Menneske saaledes med beraad Hu styrte sig i Faren, og med Overlæg skille sig med Glasset i Haanden ved den sunde Fornuft.

Meerskum.

Slap hun derud – den sunde Fornuft mig hid, og den sunde Fornuft mig did, saa viid, min kloge Ven, at der er intet saa dumt, som den sunde Fornuft – hvad man vil gjøre, hvad man slaaer paa, strax er den i Veien, kan man ^[53] da gjøre bedre, end at smidde den over Borde og drikke den bort, saa bliver man først letseilende.

Anden Scene

De Forrige. Spradenfeldt.

Spradenfeldt (*ind til Coulissen.*)

Pierre – Laquai – Maraud – ha – jeg troer ikke nogen Adelsmand i det heele Land er saa slet betient som jeg!

Meerskum.

Er det dine Junger alle de – giv dem en Lussing – kast dem i Boien, saa gjør jeg ved mine.

Spradenfeldt.

Ah, bon jour Meerskum, det er jo hundrede Aar siden jeg saae dig; jeg har ikke seet dig siden du blev Msr. Le Capitain – og Leander, peste, je suis ici en pays de Connoissance –

Meerskum.

Kunde du ikke sige det paa Dansk; man skulde troe, du havde været under Linien, for du har lidet Haverie paa Forstanden.

[54] Spradenfeldt.

Ja, du spørger nu altid – men hvad fattes vor Ven Leander i Dag?

Leander.

Meerskum har havt en Trette, han skal slaaes, det bør gjøre mig ondt.

Meerskum.

Ikke andet end det; naar det ikke gjør mig ondt, saa seer jeg ikke, at du kan have nogen Svie deraf.

Spradenfeldt.

Ah, Bagatelle que ça – jeg havde nu nyelig en Affaire – jeg kom for Skade at kiøre en Fiacre i Rendesteenen, ved det jeg har befalet min Kudsk, immer at holde Midten af Gaden – Manden, som sad deri, blev vred, sprang ud, vilde, jeg skulde slaes med ham – *Enfin*, jeg var *forceé* – jeg stak ham tvert igiennem Armen, og fik siden at vide, at det var Greven af Fontak –

Leander (*grædende.*)

Hvor kan du dog lyve saa, det er uværdigt for en Adelsmand – Fontak er jo alt i Forgaars reist til Paris.

Spradenfeldt.

Ja, det var og Dagen før jeg havde Passagen – og jeg fortalte det meest for at faae dig til ^[55] at lee – jeg vil altid see glade Folk – jeg er selv aldrig bedrøvet, uden naar jeg fattes Penge, og det er endelig kun sielden hændet mig – *un galant homme à tousjours ses Ressources* – dog, eengang paa mine Reiser hang jeg forbandet med Hovedet; skulde I troe, at jeg en heel Uge igiennem i Paris var saa fattig, at jeg ikke eiede 10,000 Rdlr.

Meerskum (*leer høit, og Leander græder.*)

Det var en Coffardi-Stræg – hold dig om Bagbord, naar du lyver saa – du har jo aldrig seet 10,000 Rdlr.

Spradenfeldt (*til Leander.*)

Ah, Monfrere! det gjør mig ondt – sørg ikke derfor nu – den Tid er længe siden forbi –

Meerskum.

Han maatte være gal, sørgede han for det – nei, det er nok snarere Kurven, han har faaet hos vores Cousine, som trækker ham Vandet af Spigatterne.

Spradenfeldt.

Hvordan? *Comment?* Hvad – Kurv – du frier da til Frue Dormin?

[56] Leander.

Ja; og ventede i Dag endog at see mig foreenet med hende, hvis ikke Skiebnen, som altid er mig ublid –

Spradenfeldt.

Qu'entend-je-tetebleu, j'enrage! saa er dog Rygtet sandt – men du burde ventet dig Kurven – Du veed maaskee ikke, min lille Fætter, at Frue Dormin elsker mig?

Leander *(leer.)*

Elsker dig?

Meerskum *(leer og.)*

Elsker dig – det staaer ved Siden af de 10,000 Rdlr.

Spradenfeldt.

Ja, ja, elsker mig – ret mig – er det saa ubegribeligt – jeg synes det maatte forundre jer, om hun ikke gjorde det – mon jeg er en Person *qu'on refuse* – som man holder Stand imod – men jeg taaler ikke, at nogen gaaer mig i Veien, og vover at frie, hvor jeg har gjort mine Prætensions – og jeg skal lære dem, som tør gjøre Anfordring paa Frue Dormins Hierte, at von Spradenfeldt forstaaer Kaarden ligesaa godt som Galanteriet.

[57] **Leander** *(sætter sin Hat paa med Latter.)*

Kom, min behiortede Fætter! vi vil strax gjøre Prøven; du kunde aldrig finde mig bedre opsat.

Spradenfeldt *(forlegen.)*

Oh, det har just ingen Hast – jeg slaaes ikke gierne, naar jeg har gode Klæder paa, og desuden er denne Kiol saa trang over Armene.

Meerskum.

Saa tag min Broders, den har du Rum nok at røre dig i, det veed jeg – og slaaes saa med mig, det har du bedre af – Leander! maae jeg tage din Absent?

Leander *(med Foragt.)*

Oh ja, jeg overlader dig ham.

Spradenfeldt.

Comment, Morbleu – jeg har jo intet udestaaende med Meerskum.

Leander.

Det samme som med mig – han frier og til vores Cousine.

Spradenfeldt.

Nu – det var snorrig – er der ikke fleere – vi ere altsaa her tre Rivaler –

[58] Meerskum.

Den Onde plager jer, at ville være mine Rivaler – jeg har sagt, at jeg aldrig er Rival med nogen udenfor Seilads, og med dig vil jeg kun slaaes for Løiers Skyld – saa kom –

(han trækker Kiolen af og flyer Spradenfeldt.)

Der – drukne i den – jeg slaaes best i Vesten – nu frisk – Batteriet an – stødt Styrbord – eller har du maaskee større Lyst til at baxes, see, det kan jeg og tiene dig med –

(han støder til Spradenfeldt, som falder baglænds om paa Gulvet.)

Ah – faldt du – stødte du dig for Hiertet?

Spradenfeldt.

Disse Haand-Gebærder ere saa ubehagelige – nei hør, mine Venner – jeg faaer et andet Indfald – vi ere dog alle tre Sødskendebørn, og jeg vil ikke smitte mine Hænder med min Families Blod – Vi ville vente vores Skiebne fra Frue Dormin selv – vi ere her nu alle tre, lad hende vælge os imellem – jeg er vis paa, hun vil skionne Fortienesterne.

Meerskum *(som trækker sin Kiol paa igjen.)*

Og saa er jeg vis paa du vinder ligesaa lidet, som ved at slaaes – men top, det holdes – det er dog hende selv det fornemmelig angaaer, og den af os, som vant hende, havde dog gjort en forloren [59] Reise, dersom hun bad ham fortrække – see, der kommer hun selv – ret som hun var kaldet.

Leander.

Ah – jeg skielver som en Forbryder, der venter sin Dom.

Tredie Scene

De Forrige. Frue Dormin. Lise.

(Under denne Scenes Løb afvexler Leander med at lee og være alvorlig.)

Spradenfeldt.

Ah, min smukke Cousine! kom og afværg en Ulykke, Blods Udgydelse – Mord – De seer her tre Hierter, som Deres Øines Straaler have tændt i Brand – som alle staae i klare Luer – brænde hæftig –

Meerskum.

Sei, hvad vil al den Passiarung sige – kort og godt, Cousine! Sagen er denne: jeg har styret Cours herhid i Dag, for at høre Deres endelige Beslutning, om De vil have mig eller ei, og da jeg ankrer her, finder jeg Leander og denne Finke-Ridder, som begge fortælle mig, at de og ere fortøiede her, og frie til Dem – nu ligge vi ^[60] her paa Rad alle tre, vælg nu hvem De vil der skal blive seilklar, for min Provision er nu snart sluppen; jeg kan ikke meget med det Frieras, og hvad det hedder.

Spradenfeldt.

Ja, Cousine! giv een af os Æblet; jeg tør vel smigre mig med, at De ikke betænker Dem længe paa Valget.

Meerskum.

Jeg smigrer mig aldrig, jeg lapsalver mig heller – men de veed, hvad jeg før har sagt Dem – vil De vove Dem ud med mig paa Ægteskabs Søe, troer jeg De skal ikke blive misfornøiet med Skipperen – jeg skal holde meget af Dem, naar jeg er i Land; ja, næst Skib og Søe, skal jeg holde meest af Dem – men slaer De til, saa Bryllup i Dag, for i Morgen skal jeg, om Gud vil, slaaes, og Overmorgen farer jeg ud at krydse igien. Dragen er nu forhudet og i seilbar Stand; vil De seile med, vel, der ere stolte Anstalter, De skal faae mine bedste Koie-Klæder, og en deilig Hænge-Koie; men vil De blive hiemme, ogsaa det – De skal fra min Side have Vind og Strøm med Dem i alle Ting –

Frue Dormin.

Deres Tilbud, mine Herrer Cousins, bærer mig meget – men forlad mig, at jeg ikke kan ^[61] modtage enten den enes eller den andens – jeg har ikke i Sinde at forandre min Stand.

Spradenfeldt.

Hvordan, Frue Cousine? en ordentlig Kurv – betænker De det – naa Spradenfeldt – det er første Gang

– ja, man skal forsøge alting i Verden – men jeg vil ikke være haard nok til at tage Dem paa Ordet – jeg veed det nok – Modestien – De vil ikke saa i Selskab udlade Dem med, hvad De føler – Ah – jeg veed det nok –

Frue Dormin (*fortrydelig.*)

De maae vide, hvad De vil, saa forsikkrer jeg Dem, at De er den, jeg allermindst betænker mig paa at give Kurven –

Meerskum.

Maet – den var plat – det Compas kan du vel seile efter?

(*Spradenfeldt fløiter.*)

Leander.

Elskte Cousine – tør jeg til min Fordeel udtolke den Koldsindighed, De udviser imod mine Medbeilere – tør jeg haabe –

Frue Dormin.

De veed, Leander, at jeg har elsket Dem – men jeg kan ikke overtale mig til at foreene mig med en Mand, der ikke vil skille sig ved en Feil, ^[62] som med Grund gjør ham latterlig – Deres besynderlige Leen og Græden –

Meerskum.

Ja, Cousine har Ret, du veed ikke hvordan du selv takler dig med den bandsatte Feil – see – hvad er der nu at grine af?

Leander.

Og hvem skulde ikke lee af dine Udtryk – og den Maade, du har at fremføre dem paa.

Fierde Scene

De Forrige. Jens.

Jens.

En Karl leverede mig dette Brev i Porten, han sagde, det var til Dem, Frue!

Frue Dormin.

Til mig? Og hvor er Karlen?

Jens.

Her er han, at sige Karlen, som Brevet blev leveret til; for den, som leverede det, rendte strax – det var et Postbud; han sagde, det var kommet med Posten fra Jylland.

[63] **Frue Dormin.**

Sort Lak – jeg er bange det angaaer vores Oncle.

Jens *(til Lise.)*

See, hvor lige hun kunde giette det – nu vil det bryde løs.

Lise.

Tys – vær forsigtig.

Frue Dormin *(efter at have læst Brevet.)*

Vores Oncle er død –

Spradenfeldt.

Død – Ah, det var paa Tiden – le bon homme – nu vil det give sig, om han har skrabet brav sammen sammen til os.

Leander *(græder.)*

Hans Død afpresser mig Taarer, han var dog vores Oncle.

Meerskum.

Men hvad, Skuden var jo saa gammel, at det vel var paa Tiden at den blev ophugget.

Frue Dormin.

Ja, det er ikke alt – han efterlader sig et Testamente – i Sandhed et besynderligt Testamente – Lise! læs hun Brevet høit.

[64] Jens.

Det kan du best – du kiender Indholden.

Lise (*læser.*)

«Som Forvalter paa Hr. Orgons Gods, og den eeneste Christen Siæl, der ved hans Hensovelse betiente ham, maae jeg efter den salige Herres Befaling lade Fruen vide, at Døden vist Søndag Aften, ongefær tre Qvarter til 7. slog min Herre for Panden, saa han strax faldt om og døde som en Stud – –

Spradenfeldt.

Stilen er nydelig – man skulde troe en Slagter var Forfatter deraf.

(Meerskum leer, og Leander græder.)

Jens (*afsides.*)

Det kunde maaskee og nok hænde sig.

Lise (*læser videre.*)

Der er fundet et Papiir efter ham, hvori der staaer: At han indsætter sin Broder-Dotter, Frue Dormin, til sin eneste Arving, men paa de Vilkaar, at hun skal givte sig med een af hendes tre Sødskendebørn, Hr. Leander, von Spradenfeldt, eller Capitain Meerskum, hvilken hendes Hu meest staaer til – men dersom ^[65] hun ikke vil det, skal hans Midler af Øxen, Stude, Faar, Sviin, Huuse, Jord, Løst og Fast, deeles i tre lige Deele imellem disse omskrevne tre Fætttere, og Fruen være arveløs, og ikke nyde den mindste Skilling – – Hvortil jeg gratulerer af Hiertet.»

Christen Mikkelsen.

Forvalter paa Godset.

(hun leverer Frue Dormin Brevet tilbage.)

Spradenfeldt.

Den Sal. Mand har dog ikke været saa dum som jeg troede – nu vel, Cousine! hvad siger De nu – refuserer De endnu von Spradenfeldt? – Den Lykke, at have saa gentil en Mand, og den Sal. Oncles Penge med ham? Vi ville sælge alt, hvad der findes efter ham – Øxnene, Faarene, Jordegodset, Sviinene, kort: det Løse og det Faste, gjøre det altsammen i Penge, og saa leve i Kiøbenhavn comme il faut.

Frue Dormin.

Jeg kan oversee hvad De siger – men det skulde smerte mig, om nogen af de andre Herrer kunde troe, at Pengebegierlighed var i nogen Maade istand til at forandre min Beslutning, eller indgive mig andre Tanker, end jeg havde før. De behager altsaa at deele Deres Oncles Arv efter Testamentet.

[66] **Jens** *(til Lise.)*

Fy, dette tager en splittergal Vending.

Meerskum *(støder Jens tilside, som staaer imellem ham og Frue Dormin.)¹⁴*

Sei, du Svampetrykker, stik paa dit Toug og skiær dig herfra – Saa, staae mig ikke til Luart og tag Vinden fra en Orlogsmænd, seer du ikke jeg vil snakke – *(til Frue Dormin.)* Hør, Cousine, hun har slet ikke¹⁵ nødvendig at tage mig omborde, naar hun endelig ikke vil – og hvad Arven angaaer, saa bryder jeg mig ikke meere derom, end om raadent Kabelgarn og forslidt Anker-Toug – Seer hun, jeg har nok at leve af, saalænge jeg duer til Søen, og siden er jeg ikke værd at føde længer, for naar jeg ikke kan fare, duer jeg ikke for en suur Sild – Styr frit Cours med hvem hun vil.

Spradenfeldt.

Men, *diantre Cousine*, hvad forlanger De da meere, end en Mand og Penge! *(afsides.)* om de sidste er det mig især at gjøre.

Leander *(leende.)*

I Sandhed! dette Testamente er latterligt, og min Oncle maae have gaaet i Barndom, da han gjorde det, det er langt fra, at jeg i nogen Henseende agter at gjøre mig Fordeel deraf – *(alvorlig.)* Men vil De da knuse mit Hierte med [67] evigt Afslag? Tør jeg ikke oftere haabe at bevæge Dem? Ah – Grusomme – var det at elske? Kan man være uforsonlig imod den, man elsker – og kan de være haard nok til at døde Deres Hiertes Stemme, som dog vist lader sig høre til min Fordeel –

Frue Dormin.

Bebredelser, Leander, har De ikke Ret at gjøre mig; og taler Hiertet end for Dem, saa taler Eftertanken imod Dem, saalænge De ikke aflægger Deres alt for besynderlige Feil.

Jens.

Lise – jeg troer jeg gaaer hen og siger, det er Løgn altsammen.

Lise.

Ja, Fusentast – saadanne ere altid dine herlige Anslag.

Jens.

Var du da ikke ligesaa meget for det som jeg?

Leander.

Velan da, Cousine – jeg skal ikke oftere blive Dem byrdefuld – en Elsker, som er til Byrde, bliver snart forhadet, jeg skal skille Dem ved en Person, som er Dem utaaelig – men tillad, at jeg i Vidners Overværelse maae afstaae Dem min Andeel i Testamentet – jeg vil ikke paa Deres Bekostning nyde Godt af min Oncles Uretfærdighed ^[68] – hans urimelige Disposition skal fra min Side ligesaa lidet berøve Dem en retmæssig Arv, som den skal binde Dem til at bortgive Deres Haand – (*med Latter.*) Den gode Mand maae have kiendt mig meget lidt, naar han kunde troe, at jeg paa slig en Maade kunde beqvemme mig til at erhverve Midler, eller forskaffe mig en Kone – og hvad mig selv angaaer, saa har jeg Midler nok til at kunne skaffe mig en Krog paa Landet langt fra Mennesker, hvor jeg kan philosophere over disse kloge Væsener, som blinde for Deres egne Daarligheder, med Falkesyn opdage hos andre de Feil, de ved en Hændelse netop ikke have selv – og hvor det eneste, jeg vil beklage, er Deres Hiertes Forliis, hvis Besiddelse ene udgiorde Sødheden af mit Liv.

(han vil gaae.)

Jens.

Oh, min stakkels Herre – han kommer mig til at græde – den Ædelmodighed ventede min Tiener-Forstand sig ikke – jeg dumme Diævel – jeg maae give mig selv an – Herre! hør –

Frue Dormin (*som med Bevægelse har seet efter Leander, der er nær ved at gaae ud af Skuepladsen.*)

Bie, Leander – De overbeviser mig – Deres Ædelmodighed rører mig og overvinder min Beslutning – Ah, den var nok desuden kun svag ^[69] – jeg skiænker Dem min fulde Kiærlighed igien – De fortjener min Haand, jeg giver Dem den her, og skal ikke oftere tage den tilbage.

Jens.

Ha – der faldt en Steen fra mit Hierte – om hun havde givet mig sin Haand, kunde jeg ikke blevet gladere.

Leander.

De skiænker mig Livet igien – jeg kan aldrig bevidne Dem, hvor stor min Glæde og Taknemmelighed er – Uforlignelige – Ah, hvor jeg er lykkelig!

(med Taarer.)

Frue Dormin.

Og dog fælder De Taarer!

Leander.

Ah, Cousine – der ere og Glædes-Taarer – jeg skal stræbe at rette min forhadte Feil – jeg vil herefter stedse lee, og skulde jeg græde, er det ene af Glæde.

Meerskum.

Fætter Spradebasse, vi to nyde ingen Ting – vi ligge her og som tørre vore Seil efter en Regn.

Spradenfeldt *(Til Frue Dormin.)*

De er straffet nok ved at faae Leander – jeg skal nu gjøre en Skønsommere lykkelig, og saa vil Fortrydelsen komme for sildig.

[70] Frue Dormin.

Ja, det kan være farligt nok – men Leander, vi maae ikke berøve vore Fættere den Andeel, de have Ret at paastaae i Arv efter vores Oncle – vi vil deele lovlig –

Leander.

De forekommer mig, og min Oncles urimelige Testamente skal vist ikke gjøre mig riig paa mine Medarvingers Bekostning. Deres Haand og Hierte er mig Rigdom nok.

Spradenfeldt.

Ah – je m'en mocque. (afsides.) Dog, sandt at sige, tager jeg imod min Part.

Meerskum.

Ja, ja, Mand – det er vel nok – jeg veed du meener, hvad du siger – men er det mig Erstatning for Deres Haand, Cousine?

Frue Dormin.

Jeg har aldrig lovet Dem den, saa jeg ikke bedrager Dem, og kan mit Venskab være Dem behageligt, saa tilbyder jeg Dem det med Deres ærlige Oprigtighed.

Meerskum.

Venskab – ja det er godt til Baglast – at nægte mig Deres Haand, og tilbyde mig Deres Venskab, det er som at tage min Fregatte fra mig, [71] og give mig en Pære-Skude igien – dog top – jeg tager derimod – jeg er ikke den, som hænger mig, fordi man ikke vil have mig – jeg skal end meere af et godt Sømands-Hierte stikke en Pocal ud paa en god Vind for Brudeparret.ⁿ⁶

Leander.

Ærlige Ven – hvor kiært er dit Venskab mig!

Meerskum.

Ja, du har godt for det, du er Flagmand –

Jens.

Nu, Jomfrue Lise – hvad har hun nu at klage?

Lise.

Det gik bedre, end jeg tænkte.

Jens.

Ja derfor, naar du har mig med, behøver du ikke at tænke.

Meerskum *(til Leander, som græder.)*

Hvad? nu en Regn-Bye igien – raser du Mand?

Leander.

Jeg kan ikke nægte, at jeg dog min Oncles uventede Dødsfald gaaer mig nær.

Meerskum.

For alle Uveir, da veed jeg der gaaer ti Oncler paa een Kone, er det at tænke paa nu?

[72] **Leander.**

Du har Ret! den yndigste Kones Besiddelse skal og snart forjage den Sorg af mit Bryst.

Jens.

Siden da nu alle Ting tegne til Glæde her, saa tillad og Deres troe Tiener, Jens, at tage Deel i Brudehuusets Fornøielse, og lad ikke mig blive den eneste, som græder paa denne glade Dag – Tienere kan aldrig giøre bedre, end følge deres Herskabs Exempel; og da det nu endelig er kommet saa vidt med Herren og Fruen, at De givte sig, saa tillad Kammerpigen og Jens at følge et saa priisværdigt Exempel.

Meerskum.

For 100 Travatere – hvad – du Plynder-Greve, du Svaber-Capitain – skulde du løbe af med den skønne Pige – nei stop – hun er for god for saadan en Opløber – jo, en smuk Person paa en Roerkop – før maatte jeg forlise alle mine Ankere og see Master og Stænger gaae over Borde – hør, min Putte, førend du skulde seile den Bavian i Armene, saa lad mig –

Lise.

Den Ære var mig for stor – og jeg har desuden en uovervindelig Afskye for Søen.

Spradenfeldt.

Ah, Mademoiselle Lisette à de l'Esprit – hun pynter Kurven.

[73] **Meerskum.**

Du vil heller have det Murmeldyr, end en stolt Søemand; nu da, saa lad staae til – seil din egen Cours – men den Onde knække min Stormast, om du er hende værd.

Jens.

Det er og nok, naar hun er mig værd – Herre! tør jeg erindre om det Forvalterskab.

Leander.

Hvad jeg har lovet, skal jeg holde, endskiønt jeg kunde skylde dig noget – men paa denne Dag skal det være glemt – min Bedste har vel intet imod, at Jomfrue Lise gjøre Hr. Jens lykkelig?

Frue Dormin.

Naar hun selv vil, saa har hun mit Samtykke – nu kan jeg ellers begribe, hvorfor hun altid saa ivrig har talet Leanders Sag – nu – hvad siger hun, Lise?

Jens.

Hun tier og samtykker – en Pige trykker sig altid ved, at sige det første Ja – men er det eengang sagt, saa gaaer det siden som en Peberqværn, ja, ja, ja, ja; ikke sandt, Frue Forvalters?

Lise.

Jeg meener, Hr. Forvalteren kan ikke gjøre sig til af for mange Jaer af mig.

[74] Spradenfeldt.

Ah, Mr. Jens est discret, man taler ikke saa om sine bonnes fortunes, han tier med sin Lykke hos Kiønnet.

Jens.

Ja, det er og kun, naar man ingen har, at man taler derom.

Meerskum.

Gid du faae Last og Skam, du Hundunge! du har gode Indfald, og har dog ikke faret til Orlogs.

Frue Dormin.

Vil De gjøre mig den Ære, at gaae ind til mig, og lade os alle ende denne Dag i fælleds Venskab og Glæde?

Spradenfeldt.

Oh ja – *je serai de la partie*, jeg skal lee lidt paa Deresⁿ⁷ Bekostning, som har tordet vove at give mig Kurven – (*afsides.*) og see at passe, at Deⁿ⁸ ikke glemmer Arvens Deeling.

Meerskum.

Og jeg vil stuve Sorgen med Viin, og gaae i Værk med at lætte.

Frue Dormin.

Saa giv mig Haanden, Leander – vi vil vise dem Veien.

[75] Spradenfeldt.

Nei, flye mig den i Dag – han kan faae den nok siden – lad mig i Dag gjøre *les honeurs – après nous Messieurs* –

Jens (*til Lise.*)

Naar Præsten har været her og gjort alting klart, saa siger jeg først, at Testamentet var Løgn. – Giv mig sin Haand, Jomfrue Liesgen, jeg har fortient den, det veed jeg.

(De vil alle gaae ind, da de ved Udgangen af Theatret møde Hr. Orgon, som kommer ind i Reiseklæder.)

Femte og sidste Scene

Frue Dormin. Leander. Spradenfeldt. Meerskum. Orgon. Lise. Jens.

(Orgons uventede Komme volder en almindelig Bestyrtelse: i det han kommer ind, giver Frue Dormin et Skrig og falder besvimet om i en Stol.)

Leander (*studser og gaaer nogle Skridt tilbage, men leer strax og siger:*)

Hvordan! vor Sal. Oncle gaaer igjen.

Meerskum (*staaer og forundret i nogen Frastand fra Orgon, og siger:*)

Enten er det vor Oncle eller Fanden, der har forhudet sig med hans Planker.

[76] Spradenfeldt (*slipper Frue Dormins Haand det første han bliver ham vaer, og gjør en lang Kreds omkring ham, for at naae Døren, raabende:*)

Det er Fanden, *c'est le diable, c'est mon Oncle.*

(hans Frygt gjør, at han ikke kan faae Døren op, han troer den er i Laas, og siger:)

Hvilken Ulykke! Døren er gaaet i Laas.

(han forsøger at komme du af Vinduet, men da han finder det for høit, har han ingen anden Redning, end at skiule sig bag Frue Dormins Stol.)

Lise *(raaber, i det Orgon kommer ind:)*

Onclen fra Jylland!

(Lise og Jens ere rendte hen forrest paa Skuepladsen, og see hinanden længe an med taus Forlegenhed.)

(Orgon selv staaer i Midten og gotter sig over den almindelige Forvirrelse – der ere nogle Øieblik en stum Scene, som Jens er den første der bryder.)

Jens.

Aldrig kom nogen Oncle ubeleiligere! Pokker komme efter den gamle Knark, som saaledes falder ned fra Skyerne for at spille os den heele Leeg!

Lise.

Ja, det er dit Værk – burde du ikke underrettet dig først, om denne Ulykkens Oncle var i Jylland endnu, førend vi – Ah, jeg maae springe i Flint – saadan er du alletider – staae vi der ikke kiønt nu?

[77] **Jens.**

For en Ufærd! synes du, du staaer ilde, saa sæt dig ned – du staaer der jo ikke verre end jeg, det er over mig det fornemmelig vil bryde løs – kunde jeg faae min Ryg og mine Skuldre assurerede, for der vil nok falde en artig Regn over dem.

Orgon.

Ja, ja, det tænkte jeg marre nok, Børnlille! jeg vilde sætte jer i Forundring, I ventede mig ikke.

Jens *(for sig selv.)*

Nei, ligesaa lidet, som vi vente Dommedag.

Orgon.

Jeg seer mit uventede Komme volde Bestyrtelse og Glæde hos jer alle.

Jens.

Ja, ongefær den samme Glæde, som det vilde volde at see sit Gienfærd.

Orgon.

Min Reise er gaaet ligesaa snart og lykkelig, som den blev hastig besluttet.

Jens.

Oh – det havde slet ingen Hast – du kunde gjerne givet dig Tid.

Orgon.

Det eneste, jeg har at klage over, er de svære Bekostninger, som medgaae ved Reiser.

[78] **Jens.**

Ja, just de burde holdet dig ved dit Huus.

Orgon.

Nu Børn, glem dog jeres Forundring igien, den maae jo dog eengang faae Ende – kom, min ærlige Meerskum, kom og lad mig kysse dig –

Meerskum.

Nei stop – jeg kysser ikke gjerne Fanden.

Orgon.

Hvad? Oh ja, paa Munden eller Panden, det skiller eet – som du vil –

Meerskum.

Leander – det er ham selv, han er jo døv.

Orgon.

Saa kom da du, min Leander, og omfavne din Oncle.

Leander.

Men er dette et Blendværk, eller er det Dem selv, jeg seer?

Orgon.

Hvad? jeg taler jo ikke om, at det sneer – det kan være det samme, nu har jeg Huus over Hovedet.

Leander *(høit.)*

Men, hvordan begriber jeg dette? Var det maaskee for desmeere at overrumple os, at De indbildte os, at De var død?

[79] **Orgon.**

Oh – det var kun en kort Tid, at jeg var døv – det kom af en Sygdom – det er forbi – nu hører jeg ret godt.

Meerskum *(endnu høiere.)*

Nei, for alle Uveir – han spørger, hvorfor I indbildte os, at I var død, og saa gar havde giort Testamente?

Orgon.

Har I ikke ladet mig hente? Er jeg jer da ikke velkommen?

Leander *(med Taarer.)*

Hvad det dog er beklageligt, at mangle een af sine Sandser!

Meerskum.

Nei, ikke selv min Baadsmænd kunde skraale saa han kan høre det; var min Jolle her, skulde jeg lade ham bogsere mig min Raaber hid.

Leander *(leer.)*

Du kan faae een hos mig.

Meerskum.

Vel Mand! *(til Jens.)* Sei du, seil ind og hent den.

(Jens løber ind, og kommer strax ud med en Raaber, som han leverer Meerskum.)

(Under denne Scenes Løb er Lise gaaet hen til Frue Dormin, og hielper hende at komme sig af Besvimelsen, ved at holde lugtende Vand for hende etc. Spradenfeldt har kikket af og til over Stolen; endelig vover han sig frem.)

[80] Spradenfeldt.

Jeg seer det gaaer an at tale med Spøgelse, endnu er der ingen Ulykke skeet; skulde det være min Uncle selv – jeg faaer at vove en Dyst – Ih, for Pokker, det kan jo ikke gaae mig verre, end de andre – frisk Mod, von Spradenfeldt.

(han nærmer sig med megen Forsigtighed, Orgon bliver ham i det samme vaer.)

Orgon.

Ah, Fætter Spradenfeldt, jeg syntes nok, jeg saae et Glimt af dig før – det glæder mig, at finde jer her alle.

(han vil omfavne ham.)

Spradenfeldt *(gaaer tilbage.)*

Ah, min kiære Sal. Uncle – *abracadabra* –

Orgon.

Hvad? hvor jeg kommer fra – ih, fra Jylland – fra min Gaard – kom og kys mig.

(han vil atter omfavne Spradenfeldt, som stikker sig under hans Arm, saa han kommer til at omfavne Jens, der staaer ved siden af Spradenfeldt.)

Jens.

Nu er jeg ligesaa ilde bestod, som om jeg var i Lucifers Kløer.

Orgon.

Men Børn, forklar mig dog dette, hvad er der paa Færde? Brænde I Eder paa mig? I vil dog ikke gjøre Nar af jeres gamle Oncle, som kommer fredelig herover fra Jylland, og tænkte, han skulde glæde jer med sin Ankomst?

[81] Leander.

Men, hvordan kan og dette hænge sammen?

Meerskum.

Ja, uklart er det, vi ere i en Leiervold – det gaaer over min Horizont.

Frue Dormin *(som lidt efter lidt er kommet sig, til Lise.)*

Ah, det var et fælt Syn, jeg syntes, jeg saae min Sal. Oncle livagtig.

Lise.

Ja, vi havde alle det fæle Syn, og have det endnu, for han gaaer iblant os.

Frue Dormin.

Hvordan – saae jeg ret, er han da ikke død?

Lise.

Jo vist er han – det er jo skrevet Fruen til – men – Folk kan jo gaae igien.

Frue Dormin.

Ja Snak – med Spøgelse-Historier skal du ikke komme til mig – her maae være Bedragerie i denne Sag – jeg mistænker noget – det skal snart erfares – ja vist er det min Oncle – det er ham selv.

(hun staaer op og gaaer hen imod ham.)

Orgon.

Ah, min kiære Broder-Dotter, naa, Gud skee Lov! eengang faaer jeg dog et fornuftigt Menneske i Tale – alle disse Folk bære sig ad som de vare galne, og aldrig havde seet en Herremand fra **[82]**Jylland før – siig mig – seer jeg da saa forunderlig du?

Frue Dormin.

Den Forundring er ganske naturlig, hvori Deres Ankomst sætter os.

Orgon.

Nei Tak, Broder-Datter! jeg er ikke træt – jeg vil nok staae.

Meerskum.

Ha, ha, ha! ja, den onde splidde mit Top-Seil – er ikke det vor Uncle selv!

Spradenfeldt.

Jeg begynder selv at troe det.

Lise.

Jo, Hr. Jens har bragt os i en kiøn Labyrinth.

Jens.

Tys – man maae ikke snakke, hvor det spøger.

Meerskum.

Jeg er keed af denne Parsiarung – jeg maae have klaret dette. (*i Raaberen.*) Sei, Hr. Uncle, er det paa Skrømt eller Alvor, at I er død?

Orgon.

Hvem? jeg død? raser du?

Jens.

Nu tog jeg gierne Penge for min Part.

[83] Lise.

Komme vi i nogen Fortred, skal du ene undgielde derfor.

Jens.

Mange Tak – det har jeg altid troet.

Frue Dormin *(høit til Orgon.)*

Ja, jeg faaer jo nylig et Brev om Deres Død fra Deres Forvalter.

Orgon *(som kan see paa hende, at hun griber sig an for at tale høit.)*

Tael ikke saa høit, jeg kan jo nok høre – ja, ja, Broder-Dotter, jeg tager til Takke med de Anstalter, her ere – det er just for at afværge, at ingen skulde gøres, at jeg kommer saa oven paa dem.

Frue Dormin.

Nei, det er fortrædeligt, han hører aldrig ret, jeg kan ikke skringe høit nok til at blive forstaaet af ham.

Meerskum.

Da kan jeg – *(i Raaberen.)* Cousine spørger, hvorfor I har ladet Eders Forvalter skrive, at I var gaaet til Grunde, og havde gjort Testamente?

Orgon.

Har jeg ladet saadant skrive – ere I da alle af Lave, eller vil I gjøre mig gal – jeg har jo aldrig havt nogen Forvalter – jeg kommer herover fra Jylland for en Proces, som jeg har for ^[84]Høieste-Ret, og som jeg agter at føre selv, for de Procuratores ere saa dyre, og snakke ikke saa meget om Sagen, som jeg kan snakke selv – og jeg indbildte mig, at jeg kunde være frit hos min Broder-Dotter, ¹⁹eller een af jer andre, i den Tid, for den Reise koster nok alligevel – tænk engang, det koster allene 28 Skilling at gaae over fra Nyborg til Corsøer, for en ledig Person; thi min Bagage har jeg i Lommen – hvad vilde der ikke gaae med, om jeg skulde betale mit Ophold i Kiøbenhavn.

Meerskum *(alt i Raaberen.)*

Kommer da det Brev, som vi have faaet, fra Lucifer?

Orgon.

Hvad for et Brev – jeg veed ikke, hvad I vil sige –

Meerskum.

Flye mig det, Cousine – jeg mærker nok, jeg maae være Tolk her, siden ingen kan spille paa denne Fløite uden jeg – Sei, Hr. Oncle, see der, læs selv.

Orgon *(efter at han har læst Brevet.)*

O, mine kiære Penge, mine kiære Penge! som jeg saa møisommelig har skrabet sammen, det spøger for jer – vidste jeg, hvilken en Skielm der har drevet Spot med jer – for en Skielm er det [85] – jeg har aldrig havt nogen Forvalter, de ere Tyve i et Huus, jeg forvalter selv alle Ting og giemmer alle mine Nøgler selv – Brevet har jeg hverken skrevet eller ladet skrive, og denne Christen Mikkelsen kiender jeg ikke – At jeg er ikke død, det kan I see – og hvor skulde jeg falde paa, at giøre et saa naragtigt Testamente – man har narret jer, Børnlille! ja men har man saa.

Meerskum.

Naa, jeg bander nødig, men den Onde splitte mine Touge og splindre min Stænger, havde jeg den Coffardi-Mand sat, der har spillet os den Stræg, skulde han ikke surres til Canonen, og have saa diærv en Lussing, som Arm kan give!

Jens *(afsides.)*

Tusend Tak!

Spradenfeldt.

Jeg tænkte nok, det latterlige Testamente var galt, jeg var jo ikke Hoved-Arving!

Leander.

Det er skammeligt, saaledes at torde spille Giæk med brave Folk – en saadan Ondskab afpresser mig billige Taarer!

Jens.

Alle disse Skyer trække op til Uveir for min Ryg!

Lise.

Ulykkens Fugl! hvad har du gjort?

Jens.

Testamente –

[86] **Frue Dormin.**

Leander – hvem skal jeg mistænke for dette, uden Dem –

Leander (*leer.*)

Mig, Cousine?

Frue Dormin.

Ja Dem – lee kun af den smukke Opfindelse! De vilde bedraget mig ved en saa slet sammensat List, og nær var jeg bleven et Offer for min Godtroenhed – gaae, Utaknemmelige! De er den Kiærlighed uværdig, jeg har baaret for Dem; jeg vil skamme mig ved at have kunnet være svag nok til at elske et Menneske, der besad en saadan Tænkemaade – min Haand skulde belønnet et Puds – og hvilket Puds – et falsk Testamente; en Handel som kun en Skielm burde kunnet befatte sig med! Uværdige, kom aldrig meere for mine Øine, men slaae dine ned af Skam over den foragteligste Handling!

Spradenfeldt.

Brava Donna brava! en ypperlig Declamation! skønt! fortræffeligt! det var just Tonen og Ansigtet –

Jens.

Farvel Forvalterskab –

Meerskum (*til Leander, som staaer og grunder.*)

Kammerat! du er i Bekneeb – det var en Diævels Misviisning; kan du prange den Leger fra dig, saa er du min Mester.

[87] **Leander** (*med Høihed.*)

Det er fornærmeligt, at De kan mistænke mig for et saa nedrigt Puds – Ja, Cousine! jeg vil selv frasige mig Deres Haand, om det er Deres Alvor, at De troer mig istand til denne Stræg – (*leer.*) Dog, det er alt for

løierligt, jeg skulde gjøre falske Testamenter! Jeg vil tilstaae Dem, at jeg har bedet Lise og Jens ophitte noget til min Redning hos Dem, give mig et Raad, da jeg i min Fortvivlelse ikke selv kunde finde noget Middel, og dette er noget af det daarligste, jeg har gjort min Livstid – men en uheldig Elsker griber villig selv det Ubetydeligste, som kan nære det Glimt af Haab, der er hans Livs Trøst – men de skal selv bekiende, at jeg forbød dem, ikke at gjøre nogen Plan, som streed imod Redelighed og den Ærbødighed, jeg skylder Dem, og begge svarede mig, at de vidste intet Raad – men jeg har denne Skurk mistænkt – det er af hans sædvanlige Mesterstykker – det var og ham, som bragte Brevet – Siig strax, Elendige! er du Fader til dette skønne Paafund – bekiend, eller jeg –

(trækker Kaarden.)

Meerskum *(holder ham tilbage.)*

Sei – du seiler jo til med en stiv Merseils Kuling – lad ham dog faae Tid at læse Fader vor.

Leander.

Slip mig – vil du tilstaae –

[88] Jens.

Der staaer Lise – lad hende svare – hun veed det ligesaa godt som jeg.

Lise.

Hvad veed jeg – er det ikke dig –

Leander.

Naa – faae vi noget – bekiend, eller døe –

Jens.

Au – oh, strax, Herre – Lise – tael du –

Lise.

Tael selv – du kan best –

Jens.

Nu vel – saa forvar da denne Kaarde – jeg kan aldrig snakke, saa længe jeg lugter Staal – Ja, Frue – det er da mig, som, for at gjøre en Ende paa min Herres og Deres evige Frierie, og for selv at komme i Besiddelse af den lysøiede Glur, der staaer, og et vist Forvalterskab tillige, har forfattet dette Testamente, som jeg troede skulde befordret Ægteskabet, da jeg dømte om Deres Kiærlighed til Penge af det Indtryk, de gjøre paa mig selv, og desuden nok vidste, at De havde meest Godhed for min Herre – jeg vilde tilstaae Dem, at det var Løgn, naar jeg havde faaet Herren og Fruen vel givtede, og den første Bryllups-Nat var forbi, for saa troede jeg nok, De ville tilgive mig det – men denne Sag viser, hvad Mennesket og Menneskets Paafund ere – det [89] gaaer mig som alle Projectmagere – man dømmer om dem efter Hændelsen og Udfaldet – var mit Forslag lykket, saa havde ingen været fornærmet, og jeg blevet en stor Mand; men nu det gik rabuntus, saa er jeg en Esel, som jeg var før – og kan alt dette ikke undskylde mig, saa staaer min Undskyldning der (*peger paa Lise.*) hun kan nok dreie Hovedet paa en ærlig Karl.

Spradenfeldt.

Oh, Msr. Jens kan gjøre Testamenter – *oh l'habile homme* – i Sandhed, dine Fortienester burde ophøies, saa alle kunde see dem.

Frue Dormin.

Og hun og, Jomfrue Lise! jeg tænkte, man skyldede sit Herskab meere Ærbødighed –

Meerskum.

Ja, hør nu, godt Folk! nu ere vi varpet af Grund, og komme til at flyde igien, lad nu alle Ting være godt, jeg beder for Knægten, han har ikke meent det saa ilde, og vil De ikke tage ham til Raade, saa kan du blive Koksmat omborde hos mig – naa, lad os nu begynde, hvor vi slap, jeg veed dog, det vil falde ud dertil alligevel, saa kom hid –

(Han tager Leanders og Frue Dormins Hænder, og lægger dem i hinanden med en Dask.)

Lad nu alle Ting være vel, og lad os eengang faae smuult Vand efter Stormveir.

[90] Frue Dormin.

Ja, siden Leander ingen Deel har deri, forlader jeg gjerne en List, som har lært mig at kiende hans gode Hierte.

Leander.

Og skulde jeg kunne være vred for et Indfald, som, hvor uoverlagt det end er, dog forsikkrer mig min elskte Cousines Haand –

Frue Dormin.

Jeg skylder dem den, som en Giengjeldelse for den Uret, min Mistanke gjorde Dem.

Leander *(med Taarer.)*

Ja, den Mistanke smerter mig endnu; men jeg vidste vel, at den ikke var grundet, igiennem alle de Vendinger, vores Sag har taget, var Deres Hierte dog for mig – men tag nu ikke oftere denne Haand tilbage –

Frue Dormin.

Nei, den skal blive Deres.

Spradenfeldt.

Ah – que ca est doux – lad os faae det sat paa Noder.

Frue Dormin.

Vi fattes nu intet, uden min Oncles Samtykke, siden han er tilstede. – *(til Jens.)* Men han forlader vel neppe dig, at have besottet hans Penge og løiet ham død.

[91] Jens.

Den verste Steen er lettet, siden Herren og Fruen have tilgivet mig, og ere komne til fast Accord, hvortil jeg ydmygst gratulerer. Jens Mikkelsen, Forvalter paa Godset.

Meerskum.

I see alle paa mig – det betyder vel saa meget, som at jeg maae til at praje ham igien – *(i Raaberen.)* Saa, Hr. Oncle! nu er den Urede klaret – det kom fra den Bavian, der staaer – Sagen er – Leander elsker sin Cousine, og hun ham igjen; men ved det, at han saa tit er læk, var hun bange for at gaae omborde hos ham, og for at faae hende desto snarere paa Faldreebs-Trappen, har Jens, som har havt Lise og et Forvalterskab i Udkik ved den Leilighed, smeddet dette Brev færdig – See, nu kan I vel see Land? nu kommer det an paa jer, hvad I vil giøre ved Testamentet, og om I vil tillade, at Leander og hans Kiæreste heiser Ægteskabs Flag?

Orgon *(til Jens.)*

Din Gadestryger! Hvem giver dig Lov til at drive Spot med en ærlig Mand og hans Penge – gjorde jeg din Ret – saa – men jeg har alt een Proces paa Halsen, den bryder mig nok, og vel er det, vi kom ud af den Forvirrelse.

[92] **Jens.**

Det var det, man paa Latin kalder Kørivendum, det begyndte alt at lue mig om Ørene.

Orgon.

Nu, Børn – nu kan jeg begribe jer heele Adfærd – hør nu da, jeg samtykker gierne, at I givte jer – I veed, jeg har altid ønsket, at I to vilde tage hinanden – jeg har endog tænkt, ved mit Ophold iblant jer at faae den Sag i Rigtighed, og med det samme deele mine Midler iblant jer alle Fire, endnu i mit levende Live, saa hindrer det alle Tvistigheder – forstaae mig nu, jeg holder marre meget af jer allesammen, men sandt at sige, holder jeg meer af mine Penge, seer I, derfor giver jeg jer ingen af dem i Hænde saa længe jeg lever, men naar jeg er død, faaer det være mig ligemeget, hvor de ere, og saa ere de jer vel undte.

Frue Dormin.

Dermed er jeg for min Deel meget fornøiet – det er os kun om Deres Samtykke at gjøre.

Orgon.

Hvad?

Meerskum (*i Raaberen.*)

Vi sige alle, det er vel.

[93] **Spradenfeldt.**

Det har jeg ikke sagt endnu.

Jens.

Da har jeg alt længe sagt det.

Lise.

Ja, vi kan sige efter Ordsproget: Ilde gik det, og vel var det.

Orgon.

Ja, hør nu, saa vil jeg da med det samme jeg er iblant Eder, beskikke mit Huus, og bringe mine Sager i Rigtighed – jeg har altid elsket Orden, og vil derfor see at vedligeholde den, endog efter min Død – Leander og hans Brud vil jeg testamentere, forstaae naar jeg er død, 40,000 Rdlr. og dig, Meerskum, og dig, Spradenfeldt, hver 20,000 Rdlr. at sige, og naar jeg er død, ikke før – det er alt det, jeg eier – saa er det deelt kiønt lige imellem jer, og saa skeer ingen for nær.

Jens.

Det har dog en anden Art, naar en Mand selv gjør sit Testamente.

Spradenfeldt.

Serviteur Mr. mon Oncle, bare han ikke vil leve for længe.

[94] Orgon.

Mange Penge – ja, ja, det er mig kiært, I ere fornøiede.

Meerskum (*ryster ham i Haanden.*)

Tak, Mand, for min Part, det er godt, naar jeg bliver for gammel til Søen, og maae sidde hiemme at røge Knaster og tale om mine Kryds-Toge.

Frue Dormin.

Tillad mig, at bevidne Dem min Taknemmelighed – Deres Godhed overgaaer langt min Forventning.

Leander (*omfavner ham.*)

Deres Godhed rører mig paa det ømmeste, jeg er det lykkeligste Menneske –

Orgon.

Ja, nu vil I kysse mig – men hør – det er med den Betingelse, at I lade mig være frit hos Eder, saa længe jeg har at bestille i Kiøbenhavn, og bekoster min Reise hiem til Jylland.

Leander.

Det vil være os en Fornøielse, at have vor Oncle hos os, saa længe De vil beære vort Huus med Deres Nærværelse.

Orgon.

Ja, I kan give mig, hvad Værelse I ville, det er mig det samme.

[95] Meerskum.

Naa, saa fattes vi jo nu kun en Præst til disse to gode Venner, for at faae dem spidset sammen.

Spradenfeldt.

Ja – og en Notarius, for Testamentets Skyld.

Jens.

Præsten vil nok strax komme, han er bestilt siden i Morges, og her boer en Notarius strax ved.

Frue Dormin.

Hvor De har været tidlig paa Færde, Leander.

Leander.

Ah – kunde jeg haste for meget, naar det gielde om, at besidde Dem.

Orgon.

Hvad er det, De sige?

Meerskum (*i Raaberen.*)

De sige, at vi nu kun fattes en Præst og en Notarius, for at faa alting kant og klar.

Orgon.

Ja – men I skal selv betale begge Forretningerne.

Leander *(med Taarer.)*

Hvad dog Gierrighed er en slem Last – den formørker alle vor Oncles gode Egenskaber.

Meerskum.

Saa, sørger du nu for det – nu da, lad os gaae ind og faae en Ende paa Sagen – jeg længes nu ret efter, at fortøies ved et godt Bord, den megen ^[96] Skrigen har gjortⁿ¹⁰ mig ganske tør i Halsen – saa, Chalouppen i Land – *(til Orgon.)* Vil I varpe jer ind efter mig – men for alle Ting hold tæt ved Bordet, Leander, for jeg vil ingen Flæben vide af, naar jeg skaffer.

Leander *(som aftørrer sine Taarer.)*

Kan du tvivle om, at jeg i Dag vil være glad?

Jens.

Svær ikke, Herre! uden i det høieste for hver andet Qvarteer. *(til Tilskuerne.)* Jeg for min Deel veed kun et eneste Tilfælde, som i Dag kunde komme mig til at græde, det er: om De, mine Herrer! ikke lee.

Ende.

Noter

[n1.](#) De] *rettet fra: de (trykkfeil)*

[n2.](#) kan] *rettet fra: kan kan (trykkfeil)*

[n3.](#) Folk.] *rettet fra: Folk (trykkfeil)*

[n4.](#) Dormin.]) *rettet fra: Dormin. (trykkfeil)*

[n5.](#) ikke] *rettet fra: ike (trykkfeil)*

[n6.](#) Brudeparret] *rettet fra: Prudeparret (trykkfeil)*

[n7.](#) Deres] *rettet fra: deres (trykkfeil)*

[n8.](#) De] *rettet fra: de (trykkfeil)*

[n9.](#) Broder-Dotter] *rettet fra: Brodotter (trykkfeil)*

[n10.](#) gjort] *rettet fra: gjort (trykkfeil)*